

Jaciment del Bosc del Santmartí

Sant Fruitós de Bages

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sant Fruitós de Bages,(08272 Sant Fruitós de Bages)
Emplaçament Vessant meridional d'un pujol conegut amb el nom de turó del Santmartí, a la sortida del poble

Coordenades:

Latitud: 41.75664
Longitud: 1.87491
UTM Est (X): 406468
UTM Nord (Y): 4623368

Classificació

Número de fitxa 08213-93
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVIII-XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Sant Fruitós de Bages. Crta de Vic, 35-37 (08272 Sant Fruitós de Bages)

Fitxes associades:

[Torre del Santmartí](#)

Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: dc., 16/11/2005 - 01:00

Descripció

Aquest jaciment era format inicialment per una estructura ortoestàtica de tipus unitària amb una funció específica de compartimentació de l'espai. Al jaciment s'observà que aquest estava format per 11 grans blocs de pedra disposats verticalment, els quals es recolzaven per la part posterior a un salt que feia el terreny. Tot i ser de mesures diferents, de forma general les dimensions eren d'entre 60 a 130cm de llargada per 15 a 40cm d'amplada, i l'alçada oscil·lava entre els 60 i els 80cm. Els blocs, enclavats al subsòl, estaven situats en un lloc on el vessant del turó era una petita terrassa, delimitada per un marge de pedra, i s'orientaven de forma N - S, o sia, de forma perpendicular a les corbes de nivell del puig. En aparença, semblava que els blocs petrís s'agrupaven en mòduls de dos, i en algun cas, una gran llosa cobria l'espai entre dues lloses a manera de coberta, augmentant la sensació dual dels blocs de pedra. L'entorn era caracteritzat per la presència d'alguns arbres i vegetació menuda però que en cap cas cobrien les estructures. MORERA (2005: 10)

Història

El jaciment arqueològic fou posat al descobert per l'historiador local Jaume Plans l'any 2005. Aquest mateix any s'ha realitzat una excavació arqueològica de les estructures que les ha posat al descobert i ha permès aclarir algunes incògnites. Aquest estudi ha posat de manifest la inexistència de tombes de tipus antròpiques al jaciment, així com el fet que els blocs de pedra, en la disposició actual, mai no han tingut aquesta funció. La idea de l'existència d'unes tombes medievals s'inspirava en les fonts orals del municipi, les quals àdhuc parlaven de l'extracció d'ossos. Dels 3 sondejors que s'han realitzat, no s'ha pogut recuperar cap fragment ossi, a part de no documentar-se cap retall en el substrat geològic. A més, els blocs de pedra del jaciment no corresponen a la tipologia de caixa de lloses típica del període medieval. En el nostre cas, són blocs de pedra que no han tingut cap treball previ, de proporcions desmesurades, i que de fet en cap cas conformen una caixa o espai tancat. MORERA (2005: 17) Un altra possible interpretació valorada al municipi abans de la intervenció era que les estructures fossin l'arca anomenada en les fonts medievals. En la documentació d'entre els segles XI i XIV (Salvadó, 2004) es parla d'una arca i d'un coll de l'arca en clau toponímica, que estaria a prop de el puig de Guardiola. Semblaria ser que aquesta arca faria referència, en la tradició medieval, a un o varis megàlits, de cronologia, característiques i localització del tot incertes. Descartades les opcions que els blocs de pedra siguin unes tombes de lloses o la mencionada arca medieval, es va concloure que les dades que foren recollides a l'excavació no han permès obtenir una idea prou clara sobre la seva funcionalitat, tot i que és clara la influència humana en la seva ubicació. Per la seva situació i disposició, semblaria que tindria un ús vinculat a la indústria rural d'abast local, i el seu origen caldria buscar-lo en alguna de les masies properes al jaciment. La producció és, a hores d'ara, una incògnita. Si ens fixem amb la modulació dels blocs de pedra podem pensar que es tracta d'unes arneres o un cobert d'arnes. Aquests coberts tenen la finalitat de protegir les arnes de les inclemències meteorològiques (pluja i vent) donada la precarietat dels materials amb què estaven construïdes (normalment vímet i canya), i la seva inestabilitat. Normalment, a la part baixa dels espais es col·locava una llosa de pedra completament plana. Sota aquesta definició les lloses planes i les posteriors que hem documentat entre els blocs de pedra passarien a tenir la funció de donar estabilitat a les arnes i impedir que poguessin tombar-se. Tanmateix, en el cas del jaciment del Bosc de Santmartí mancaria les lloses de coberta així com l'amalgama de terres i pedra per acabar d'impermeabilitzar-ho. MORERA (2005:19)

Bibliografia

MORERA, J. (2005). Informe de la intervenció arqueològica a la torre de Santmartí. Campanya 2005. Ajuntament de Sant Fruitós de Bages. MORERA, J. (2005): Memoria de la intervenció arqueològica al Bosc de Santmartí. Sant Fruitós de Bages.

